

Kolm suurriiki nõuavad toetusi sigade Aafrika katku tõttu kannatavatele tootjatele

14. oktoobril 2016 kohtusid Le Mansis Prantsusmaa, Saksamaa ja Poola põllumajandusministrid, kes arutasid muuhulgas ka sigade Aafrika katku levikuga seotud olukorda Poolas ja teistes liikmesriikides. Ministrid kutsusid Euroopa Komisjoni üles eraldama rahalist toetust riikidele, kes seisavad silmitsi sigade Aafrika katku levikuga.

Kohtumisel osalenud ministrid kutsusid komisjoni ühtlasi üles tõhustama dialoogi sigade Aafrika katkust puudutatud riikidega väljaspool Euroopa Liitu (sh Venemaa, Valgevene ja Ukraina), et need suudaksid efektiivselt võidelda taudi leviku vastu oma territooriumil.

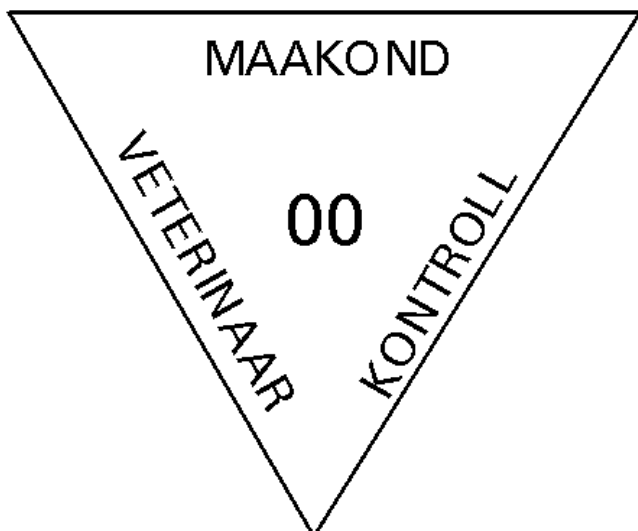
Poola põllumajandusminister Ministers Krzysztof Jurgiel, Saksamaa põllumajandusminister Christian

Schmidt ja Prantsusmaa põllumajandusminister Stéphane Le Foll kirjutasid kohtumisel alla dokumendi ühiste seisukohtadega, milles leitakse, et taudi vastu võitlemine nõuab lähemist erinevatel tasanditel ja märkimisväärseid finantsvahendeid. Dokumendis tehakse ettepanek luua sissetulekute vähenemise kompensatsiooniks meetmed seakasvatajatele, tapamajadele ja lihatööstustele, keda mõjutavad veterinaarsed piirangud katku leviku aladel.

10. oktoobril toimunud EL põllumajandusministrite kohtumisel Luksemburgis nõudis Poola põllumajandusminister Euroopa Liidu toetust, et rakendada ulatuslikku toetusprogrammi sigade Aafrika katku tõttu kehtestatud kauplemispiirangute all

kannatanud Poola seakasvatusektorile. Põllumajandusvolinik Phil Hogan lubas kohtumisel, et komisjon jätkab rahalise ja tehnilise abi andmist taudi leviku takistamiseks.

28. oktoobril toimub Varssavis kõrgetasemeline konverents, millel osalevad ministrid ja peaveterinaarid Poolast, Eestist, Lätist, Leedust, Ungarist, Soomest, Slovakiast ja Rumeeniast. Samuti Euroopa Komisjoni tervisevolinik Vytenis Andriukaitis. Kutsustud on ka Valgevene, Moldova, Venemaa ja Ukraina delegatsioonid.

TAUDIOHT!

Eesti metsades levib sigade Aafrika katk. KATK ON VÄGA NAKKAV JA VÕIB METSAST KERGETSI LEVIDA KODUSIGADELE.

Hea metsas liikuja, ära kannu taudi edasi. Suurel metsas leidesse teavita kohaliku veterinaarkeskust.

ÄRA PUUTU!
Hoidu loomadest, metsloomadest ja loomade kehadest ning väldi kontakti sööma- ja rakkude materjaliga (nt. emalaga).

TEAVITA LEUST!
Suurel metsas leidesse teavita kohaliku veterinaarkeskust või helista Veterinaar- ja Toiduametile telefonil 605 4750.

PUHASTA JA PESE!
Pärast loomades viimast puhta oma suud ja jalasid.

SIGADE AAFRIKA KATK
on kodu- ja metsasigade haigus ning eranditega sigade haigus, mis põhjustab kiiret majanduslikku kahju Eesti seakasvatajatele.

Lisainfo ja kontaktid veebilehel WWW.SEAKATK.EE

PÕLLUMAJANDUS- MINISTRIKUNTA
VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Copa-Cogeca esimesed mõtted ühisest põllumajanduspoliitikast 2020+

Copa-Cogeca tutvustas Kreekas toimunud Euroopa Farmerite kongressil esmakordselt esialgset visiooni Euroopa ühise põllumajanduspoliitika tuleviku kohta järgmiseks eelarveperioodiks peale 2020.aastat.

Copa president Martin Merrild kõneles, et viimase kahe aasta jooksul on põllumajandusturul valitsenud tasakaalutus ja farmerid on silmitsi jätkuvalt väheneva kasumi, madalate hindade ning kõrge tootmise maksumusega. Olukorda halvendas veelgi Venemaa impordikeeld, mis vähendas oluliselt EL sealihha, piimatoodete ning puu- ja köögivilja ekspordi. Mitte keegi ei arvanud, et kriis jääb nii kauaks kestma. Euroopa Liit on praeguseks ekspordimahud paljuski taastanud, kuid turuolukord on endiselt habras. EL piimandus- ja sealihaturg näitavad paranemise märke tänu suuremale nõudlusele Hiinast. Piimatootjad siiski ei näe veel reaalselt hinnatõusu, kuid peame säilitama lootust, et see juhtub lähema 6 kuu jooksul. Samas aga on EL teraviljaturg raskes olukorras ning tootjad kannatavad puuduliku rahavoo tõttu.

Euroopa Komisjon on koostamas teatist ÜPP kohta peale 2020. aastat, mis ilmub järgmisel suvel. Seetõttu on väga tähtis luua oma seisukoht ning olla kaasatud poliitika koostamise protsessis, et tagada põllumajandussektori parem võimekus kriisidega toimetulekuks tulevikus.

Peamiste punktidenäe rõhutas Martin Merrild, et vajame ühist põllumajanduspoliitikat, mis toimiks hästi, nii et põllumehed saaksid oma tööd teha. EL peab olema senisest ambitsioonikam bürokraatia vähendamisel. Volinik Hogani lihtsustamise plaan on kena, kuid see pole piisav. Mõned seni tehtud muudatusettepanekud teevad olukorra farmeri jaoks hoopis raskemaks ja osutavad karuteene keskkonnasäästlikkusele. Sellised reeglid tuleb muuta kohe järgmisel aastal, kuid veelgi enam ühisest põllumajanduspoliiti-

kas pärast 2020. aastat. Vajame lihtsaid, toimivaid ning kergesti arusaadavaid reegleid.

Vajalik on välja töötada farmi tasandil kasutatavad vahendid, mis aitaksid põllumehi paremini maandada riske järjest enam volatiilsetel turgudel: näiteks riskimeetmed, kindlustus, futuuride turg, tõhusamad turukorraldusmeetmed. Tootmine peab olema paremas vastavuses tarbija nõudmistega. Ühine põllumajanduspoliitika peab seda kõike peegeldama. Tarbijad aga peavad olema teadlikud EL kõrgetest tootmisstandarditest ja paljust muust kasulikust, mida põllumajandussektor pakub maapiirkondade majandusele. Ühisel põllumajanduspoliitikal on selles võtmeroll. Kommunikatsiooni tuleb parandada, rõhutas Merrild.

Põllumeheks olemine ei tähenda siiski ainult turul osalemist. Selle jaoks on vaja ka kõrge elustandardi olemasolu maapiirkondades, juurdepääsu kvaliteetsele haridusele, meditsiiniteenustele ja töökohtadele meie pereliikmete jaoks. Nagu kõigi teiste tegevusvaldkondade inimesed, vajame ka meie heal tasemel taristut ning lairiba-internetiühendust, et saaksime arendada oma äritegevust ning nautida nutipõllumajanduse ja digitehnoloogiate hüvesid. Nutipõllumajandus ja täppisviljelus aitavad toota rohkem vähese mate vahenditega ning hoida kokku sisendite kuludelt. Praegu kasutab täppisviljelust vaid 25% põllumeestest ning seda arvu tuleb tõsta. EL tugi, koolitus ning asjakohane lairiba-taristu on vajalikud, et arendada välja digitaalse põllumajanduse potentsiaal. Vaja on ka uuringutegevust, et luua farmeritele sobivad (tehnoloogilised) vahendid. Parem juurdepääs turgudele ning olemasolevate loodusressursside tõhusam kasutamine aitab meil toime tulla ühe järgmise dekaadi suurima väljakutsega, milleks on järjest kasvava inimkonna suurenev toiduvajadus. Oluline on ka, et samal ajal aitab see võidelda kliimamuutusega, mis ähvardab toidu tootmist, kõne-

les Merrild.

Kuidas aga on võimalik ühist põllumajanduspoliitikat muuta, et põllumehed oleksid enam kliima-tõhusad ja toodaksid rohkem? Ei ole mingit mõtet vähendada tootmist EL-s, et see siis kusagil mujal uuesti üles ehitada. Koos kõikide EL institutsioonidega peame panema Pariisi kliimakokkuleppe enda jaoks tööle. Selle saavutamiseks aga vajame stabiilset põllumajanduspoliitikat koos korraliku eelarvega ka peale 2020. aastat, et põllumehed ja ühistud saaksid planeerida elujõulist tulevikku.

Ühistute roll

Cogeca president Thomas Magnusson rõhutas põllumajandusühistute kasu nende liikmetele. Paljudel juhtudel pakub ühistu liikmetele stabiilsust ning aitab parema hinna saamist toodete eest ning edukamat turustamist. Eelmise ÜPP reformi ajal tõhustati ühistute toetamist, laiendades toetust peaaegu kõigile sektoritele eesmärgiga edendada, julgustada ja tugevdada põllumeeste ühistevõimet. Sama suund peab jätkuma ka ÜPP-s peale 2020. aastat.

Järjest enam turule orienteeritud põllumajandussektoris muutub ühistute roll aina tähtsamaks. Edukas ühistu peab olema innovatiivne ning töötama välja tooted, mida tarbija soovib, et olla võimeline tooma oma liikmetele kasumit. Peame arvestama ka ühistute väga erinevat olukorda EL-s. Saksamaal, Hollandis, Taanis ja Rootsis on ühistud väga suured, kuid enamuse EL 22 000 ühistutest on väikesed või keskmise suurusega. Tulevikus peavad EL poliitikad arvestama ja võimaldama kasvada. Vaja on töötada ka ühistute edendamise nimel uutes liikmesriikides, näidates ühistute tõhusust ja julgustades farmereid nendega liituma.

Kuid isegi nendes tarneahelates, kus ühistud on suhteliselt tugevad, on vajalikud ekstra meetmed EL tasemel. Seetõttu on Cogeca olnud aktiivne tarneahela küsimustega tegelemisel ning tervitame Slovakkia

eesistumise initsiatiivi põllumeeste positsiooni tugevdamiseks. Samuti on teretulnud Europarlamendi tugev toetus sellele problemaatikale. Vaja on EL ülest seadusandlust, mis võimaldaks EL siseturul paremini toimida. Soovime järgmisel aastal näha selleteemalisi samme Euroopa Komisjoni poolt, kõneles Magnusson.

Iirimaal Corkis vastuvõetud maaelu arengu deklaratsioon on hea näide, mis rõhutab põllumeeste, metsaomanike ja nende ühistute võtmerolli praeguste ja tuleviku väljakutsetega toimetulekul tagades maa-

piirkondade majandusliku kasvu, toidujulgeoleku ning võitluse kliimamuutusega. EL poliitikad peavad jätkama nende toetamist sihipärase innovatsioonitegevuse ja investeringute kaudu, et tugevdada konkurentsivõimet ja kestlikkust.

On oluline, et põllumajandussektorit ei nähtaks ainult innovatsiooni- ja uuringutegevuse lõpptarbijana. Tootjad peavad olema kaasatud kogu protsessi, nii et nad saaksid kasutada uusimaid tehnoloogiaid ning säästlikult toota rohkem vähesemate vahenditega. Ei ole kahtlust, et ühistutest on siinjuures suur abi, rõ-

hutas Magnusson.

Lõpetuseks peame survestama EL põllumajandussektorile kasulike vabakaubanduslepingute sõlmimist ning kasutama promotsioonimeetmeid, et arendada uusi turge meie kvaliteetsetele toodetele. Käimasolevad EL-Jaapani läbirääkimised tuleb viia lõpule esimesel võimalusel. Pakume lähikuudel oma ideed tuleviku ÜPP kohta välja, et põllumajandussektor oleks tulevikus elujõuline mitte ainult põllumeeste seisukohalt, vaid ka tarbijate, keskkonna ning majanduse jaoks üldiselt, lisas Magnusson.

Euroopa Komisjon avaldas ühise põllumajanduspoliitika lihtsustamise ettepanekud

14. septembril avaldas Euroopa Komisjon järgmise seeria põllumajanduspoliitika lihtsustamise meetmeid nn „Omnibuss“-paketi nime all. Komisjoni eesmärk on teha sihipäraseid muudatusi neljas ÜPP määruses ja leevendada farmerite ja liikmesriikide ametiasutuste halduskoormust.

Üheks oluliseks väljapakutud elemendiks on Sissetuleku Stabiliseerimise Meede (Income Stabilisation Tool), mida tutvustati eelmise ÜPP reformi käigus, kuid mida liikmesriigid pole peaaegu üldse kasutanud. Nüüd muutuks uuendatud fond sektorispetsiifiliseks, lubades regioone ja liikmesriike maksta toetusi piima- ja veiselihatootjatele, nagu seda mõned liikmesriigid (nt Hispaania) on nõudnud. See võimaldaks liikmesriikidel ise disainida meede vastavalt eri sektorite vajadustele lootuses, et see on farmeritele atraktiivsem. Seni on ainult Ungari ja Itaalia ning Hispaania regioon Castilla y León kasutanud seda võimalust oma maaelu arengu programmides.

Ettepaneku raames kohandati ka

sissetuleku stabiliseerimise meetme toetuse käivitamise läve, milleks sai 20%-line sissetuleku kaotus võrreldes eelmise kolme aastaga, mis peaks lubama suuremat paindlikkust ja kiiremat juurdepääsu toetusele. Seniste reeglite kohaselt pidi farmer tõestama rohkem kui 30%-list aasta keskmise sissetuleku vähenemist võrreldes kolme eelmise aastaga ning kompensatsioon ulatus vaid kuni 70% sissetuleku vähenemisest.

Komisjon soovib teha liikmesriikide ja regioonide jaoks lihtsamaks maaelu arengu programmide kasutamist Euroopa Investeeringupangast raha saamiseks uute finantsinstrumentide ja soodustingimustel laenude jaoks. Otsitakse võimalust selliste „pehmete laenude“ võtmise suurendamiseks, et pakkuda farmeritele paremat juurdepääsu kapitalile ja lihtsustada protseduure ka pankade jaoks, kes ei ole sageli harjunud keeruliste põllumajanduse reeglitega. Volinik Hogan on rõhutanud kolme olulist sihtvaldkonda – noored alustavad farmerid, kvoodijärgne piimandussektor ning biomajandus.

Ülejäänud põllumajandusega seotud „Omnibussi“-teemad hõlmavad

suuremat tegevusvabadust aktiivse põllumajandustootja määratluse kohandamisel liikmesriigi tasandil ning finantsdistsipliini protseduuride ja puu- ja köögiviljaprogrammide mõningast muutmist. Volinik Hogan sõnul on ette pandud muutused kõik olulised ning eemaldavad hulga pudelikaelu ja muudavad oluliselt põllumajanduspoliitika täideviimist. Paljud muudatused vastavad otseselt farmerite muredele, millest volinik korduvalt kuulis oma visiitidel liikmesriikidesse.

„Omnibussi“-määrus on liidetud mitmeaastase finantsraamistiku (MFF) ümbervaatamise protsessi. MFF ümbervaatamise eesmärk on hinnata EL pikaajalisi kulutusi (2014-2020) arvestades majandusolukorda, soodustades rohkem tulemusele orienteeritud eelarve kasutamist ning töötada kaasa peale 2020.a. eelarve koostamisele. Selle ettepanekuga tuleb Komisjon välja enne 1. jaanuari 2018.

Poliitilist kokkulepet „Omnibuss“-paketi osas oodatakse järgmisel aastal. See eeldab EL nõukogu ja europarlamendi omavahelist kokkulepet. Uus seadusandlus peaks jõustuma enne 1. jaanuari 2018.

Euroopa Komisjon avaldas turuproгноosi 2016-2017. aastate kohta

6. oktoobril ilmus Komisjoni lühiajaline prognoos aastateks 2016-2017 Euroopa Liidu teravilja-, piima- ja liha-turu kohta.

EL sealihaeksport jõuab eeldatavalt rekordilisele 2,7 miljoni tonni tasemele tänu väljaveokoguste suurenemisele Hiinasse. Sealihahindade osas oo-

datakse samuti kasvutrendi.

Piimatoodete hinnad on Euroopas viimasel ajal mõningast tõusu näidanud, mis võib peatselt kajastuda ka tootjatele makstavas hinnas. Piimasektori taastumisele kuluv aeg ei ole siiski praegu veel ennustatav. Seetõttu käivitab Euroopa Komisjon ka piimatootmise vähendamise programmi 150 miljoni euro väärtuses, mida tootjad on ak-

tiivselt kasutanud.

Teravilja ja õlikultuuride saak on maailmas erakordselt rikkalik, eriti nisu ja maisi osas. Euroopa Liidus oodatakse siiski kasinat saaki.

Turuproгноosiga on võimalik lähemalt tutvuda siin: http://ec.europa.eu/agriculture/markets-and-prices/short-term-outlook/pdf/2016-10_en.pdf

Tõhus kaubandus aitab leevendada kriitilist olukorda põllumajandusturul

Brüsselis toimunud kohtumisel EL kaubandusvolinik Cecilia Malmströmiga rõhutasid Copa ja Cogeca presidendid, et hästi toimival kaubandusel on oluline roll kriitilise olukorra leevendamisel EL põllumajandusturgudel. Samuti rõhutati EL-Jaapani kaubandusleppes sõlmimise tähtsust järgmise 6 kuu jooksul.

Copa president Martin Merrild ütles, et kuigi hakkame nägema esimesi paranemise märke EL piima- ja sealihaturgudel, jääb turuolukord endiselt haavatavaks ning põllumeestel läheb aega ootamatu kriisi põhjustatud kahjustuste ülesaamiseks. Parane-misel mängib rolli Hiina nõudluse kasv ning Euroopa Komisjoni edukus uute turgude leidmisel. Vabakaubanduslepped Jaapani, Mehhiko, ja Indoneesiaga aitaksid oluliselt kaasa EL turuolukorra paranemisele. Seetõttu kiirustame Euroopa Liitu sõlmima vabakaubanduslepingut Jaapaniga järgmise 6 kuu jooksul, eriti kuna tegu on meie suuruselt teise ekspordituruga sealihajooks.

Vabakaubandusleppes USA-ga (TTIP) näeme üheaegselt nii või-

malusi kui ka väljakutseid mõlemale poolele. On küsitav, miks toimub nii palju protestiaktioone Euroopa Liidus kui me isegi ei tea veel, mida võimalik lepe sisaldama hakkab, sõnas Merrild.

Meie jaoks on oluline eemaldada mittekaubanduslikud barjäärid, kuna sellest tuleks kaks kolmandikku kogu vabakaubandusleppes kasust. Seni ei ole selles valdkonnas veel kuigi suurt liikumist täheldatud. Näiteks on EL piimatoodete ekspordil ees suured takistused USA-s, kui püüda ekspordida USA A-klassile vastavaid piimatootmeid. Samalaadne olukord on puu- ja köögiviljakaubandusele, lisas ta.

Cogeca president Thomas Magnusson jätkas põllumajandusühistute olulisuse rõhutamisega. Euroopa Liidus on kõrge kvaliteediga tooted ning tarbijatel väljaspool Euroopa Liitu oleks hea võimalus neid nautida. Siiski, Copa-Cogeca on tõsiselt mures võimaliku kaubandusleppes üle Ladina-Ameerika Mercosur'i bloki maadega, sest kokkulepe mõjuks katastroofiliselt EL veise- ja linnulihasektoritele.

Kaubandusvolinik lubas Copa-Cogeca muresid arvestada ning lisas, et kaubanduslepingute kumulatiivse mõju analüüs avaldatakse hiljem sel sügisel.

Euroopa Liit ja Kanada sõlmisid vabakaubandusleppes

Euroopa Liit ja Kanada kirjutasid 30. oktoobril alla kõikehõlmava majandus- ja kaubandusleppes (CETA).

Leppes andsid Brüsselis toimunud tseremoonial allkirja Kanada peaminister Justin Trudeau, Euroopa Ülemkogu president Donald Tusk, Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker ja EL-i eesistuja Slovakkia peaminister Robert Fico.

Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker ütles leppe allkirjastamisele järgnenud pressikonverentsil, et „Kanada ja Euroopa Liidu inimesed avasid täna oma suhetes uue peatüki. Rohkem kui pool miljardit inimest mõlemal pool Atlandi ookeani saab osa uutest võimalustest. Paljude inimeste jaoks tähendab see uusi töökohti ja paremaid töökohti.“

Leppega kaotatakse peaaegu kõik impordimaksud. CETA aitab Euroopa Liidu tööstuskaupade ja põllumajandussaaduste ekspordijatel igal aastal säästa kuni 500 miljonit eurot. Euroopa Liidu geograafilise tähisega tooted saavad Kanada turul erilise staatuse.

Vaata lisaks: http://ec.europa.eu/news/2016/10/20161030_en.htm

Copa-Cogeca soovib erakorralist abi teraviljatootjatele 2016. aasta kaotuste vähendamiseks

Copa-Cogeca saatis kirjad Euroopa Komisjoni põllumajandusvolinik Phil Hoganile, Europarlamendi põllumajanduskomitee esimehele Adam Siekerskile ning põllumajandusministrite nõukogu esinaisele Gabriella Matečnále nõudega leida võimalusi teraviljatootjate erakorraliseks toetamiseks halbade ilmastikuoludest tingitud saagi kaotusega toimetulekuks.

Käesoleva aasta maist juulini valitsesid mitmel pool Euroopas kehvad ilmaolud (üleujutused, madal temperatuur, vähene päiksepaisete), mistõttu paljudest piirkondadest (Prantsusmaa, Belgia, Iirimaa, Läti, Leedu, Ühendkuningriik, Slovakkia, Poola, Saksamaa, Eesti jm) on teatatud teraviljasaagi vähenemist isegi kuni 50% võrra. Copa-Cogeca liikmesorganisatsioonid püüavad kasutada kõiki rahvuslikke ja ühistutele kättesaadavaid finantsvõimalusi kaotuse leevendamiseks. Siiski, kõ-

nesolevates piirkondades võib tootja sissetulek väheneda 500 -1000 euro võrra hektari kohta, mistõttu farmerid ei ole võimelised hankima uusi seemneid ega taimekaitsevahendeid, mistõttu võib kannatada ka järgmise, 2017. aasta saak.

Copa-Cogeca loodab EL solidaarsusele sellel farmeritele raskel ajal, mis on põhjustatud halbade ilmastikutingimustest ning soovib, et EL institutsioonid leiavad kiiresti adekvaatseid võimalusi ja meetmeid, et põllumehi erandkorras toetada.

FAO: Maailma nisuturu väljavaated

Maailma Toidu ja Põllumajanduse Organisatsiooni FAO poolt oktoobris avaldatud maailma toiduturu ülevaate kohaselt hoiavad nisu rekordiline toodang maailmas ning piisavad varud nisu hinda aastate madalaimal tasemel. Konkurentsivõimelise hinnaga pakutava madala kvaliteediga nisu suured mahud on laiendanud selle kasutamist söödasegudes. Venemaa tõusis suurimaks nisu eksportööriks. Võib eeldada, et 2016/17 aasta maailma nisukaubanduse maht püsib rekordtasemel.

Tarnete mahud on kasvanud ning ootused püsivad kõrgel, eeldatakse, et ladustatud nisu varud kasvavad. 2016/17 nisutoodangu prognoosiks on 742,4 mln tonni, mis annaks aastaseks toodangu kasvuks 1,2% (vt. tabel), see oleks ka parim saak viimastel aastatel. Väga hea saagiaasta on olnud Indias, Venemaal ja USA-s. Saagiprognosi on tõstetud 1,6% septembriga võrrelduna, seda eelkõige tänu algsest paremale saagile Argentiinas ja Austraalias.

Kogu nisukaubanduse, mis sisaldab ka töödeldud nisu ümberarvesta-

tuna teraks, mahu kasvuks võrreldes viimase, septembri prognoosiga, hinnatakse 1,5 mln tonni. Uue prognoosi kohaselt peaks saaginumber olema 165 mln tonni ehk sama palju kui rekordilisel 2015/2016 põllumajandusaastal. Regiooniti peaks nisu import püsima eelmise aasta tasemel. Juhul, kui Venemaa tõepoolest tõuseb suurimaks nisu eksportööriks, jääb EL koos USA-ga jagama teist kohta, täpselt, mõlema poolt eksporditud nisu maht peaks jääma enam vähem samasse suurusjärku.

Vahetult kasutusse mineva nisu maht peaks 2016/17 aastal kasvama 2,1% ning saavutama 730,5 mln tonni taseme. Kui toidunisu mahtude kasv on tagasihoidlik 1% ning saavutab 498,2 mln tonni, siis söödaraatsoonides kasutatud nisu maht kas-

vab koguni 6,2%, saavutades 145,7 mln tonni. Seega kasvab söödaks mineva nisu maht aastaga 8,5 mln tonni, mis peegeldab turu olukorda – saadaval on rohkelt madalakvaliteedilist nisu konkurentsivõimelise hinnaga.

Ladustatud nisu koguseid prognoositakse ületama 234 mln tonni taset ehk siis kasvama 8,4 mln tonni, mis teeks aastaseks kasvuks 3,7%. See on suurim laovaru maht alates 2001/02 aastast. 2016/17 aasta ladustatud nisu kasutamise protsendiks hinnatakse 31,7%, mis on märkimisväärselt suurem, kui väikseima laovaru kasutamise 2007/08 aastal, mil kasutusprotsent oli vaid 22,7%. Kõigest ülaltoodust lähtuvalt prognoositakse hinda püsivat madalal kogu 2016/17 aasta lõikes.

Teravilja toodang ja kaubandus mln t	2014/15	2015/16 hinnang	2016/17 prognoos	% 2016/17 vs 2015/16
Toodang	730.5	733.8	742.4	1.2
Müüdnud vabaturul	156.6	164.9	165.0	0.1
Utiliseeritud	703.6	715.7	730.5	2.1
Toidunisu	486.7	493.2	498.2	1.0
Söödanisu	133.4	137.2	145.7	6.2
Muu kasutus	83.5	85.3	86.5	1.4
Laovarude jääk	211.2	225.8	234.2	3.7

Allikas: <http://www.fao.org/3/a-i6198e.pdf>

Foto: Kevili

FAO: Maailma söödaviljaturu väljavaated

Maailma Toidu ja Põllumajanduse Organisatsiooni FAO poolt oktoobris avaldatud maailma toiduturu ülevaates avaldatud prognoos, mis põhineb suuresti USA rekordsaagil, eeldab 2016. aastaks tootmismahude taastumist. Samas võivad laovarude mahud kohati väheneda - Hiinas, Brasiilias ja LAV-is on arvestatav osa ladustatud viljast utiliseeritud. Söödavilja suured ekspordiks mõeldud kogused hoiavad hinna langetavas trendis.

Vaatamata sellele, et 2016 aastal oodatakse söödavilja tootmismahu väikest kasvu, arvatakse, et 2016/17 söödavilja turg püsib võrreldes eelmise perioodiga suhteliselt pingeline. Kuigi turul toimetab palju eksporditööri ning pakutavad mahud on kasvanud, püsib nõudlus turul tagasihoidlik ning söödavilja hind on tupeva surve all, seega hind püsib madalal.

Maailma söödavilja toodangut eeldatakse kasvavat 1,8%, mis tähendab eelmisel saagiperioodil langenud toodetud koguste taastumist. Rekordiline maisisaak USA-s ja Argentiinas peaks kasvatama maailma maisitoodangut, seda vaatama-

ta tootmismahude langusele Brasiilias, Hiinas ja Lõuna-Aafrika Vabariigis. Lisaks maisile näitab ka sorgo toodangu maht kasvu, Sudaani ja Mehhiko toodangu kasv peaks ületama tootmismahu langust USA-s. Kõige taustal oodatakse odra tootmismahude langevat alla eelmise aasta taseme, eriti suur peaks langus olema Marokos ja Türgis.

Eelmise aastaga võrreldes oodatakse 2016/17 aasta söödavilja utiliseerimist kasvavat 1,5%, põhjusena nähakse eelkõige suuremat nõudlust loomatoitude järele, kuid ka tööstuse vajadusi. Peamiseks kasvumootoriks peaks saama mais, mida kasutatakse järjest laiemalt loomasöödas, kasvu vedavateks riikideks peetakse USA-d ja Hiinat. Olulisel kohal on ka kodumaise toodangu varasema perioodiga võrreldes soodne hinnatase. Ma-

dal hinnatase soodustab maisi kasutamist tööstuses, peamiselt tärklise ja biokütuse tootmisel.

Kuna nõudlus kasvab, peaksid laovarud 2017 aastal kahanema, seda vaatamata toodangu kasvule. Nõudlus püsib nii söödale kui tööstuses ja see peaks laovarude mahtu oluliselt langetama. Suurimat mõju maailma laovarude kahanemisele peaks avaldama Hiina valituse otsus vähendada oluliselt ladustatud maisi varusid. Laovarude mahu vähendamine peaks omakorda viima utiliseeritud sööda koguste vähenemisele, mis omakorda tasakaalustaks ladustatud sööda varude ja utiliseeritud sööda vahetunde.

Vaatamata laovarude mahtude vähenemisele ning utiliseeritud söödavilja kasvule jääb sööda hind kogu 2016/17 aastal hinnasurvele alla.

Söödavilja toodang ja kaubandus mln t	2014/15	2015/16 hinnang	2016/17 prognoos	% 2016/17 vs 2015/16
Toodang	1 338.2	1 305.4	1 328.8	1.8
Müüdnud vabaturul	177.3	185.8	176.0	-5.2
Utiliseeritud	1 301.4	1 309.0	1 328.4	1.5
Toiduks	199.4	200.6	204.5	1.9
Söödaks	734.5	742.7	758.0	2.1
Muu kasutus	367.5	365.7	365.9	0.1
Laovarude jääk	268.6	259.0	256.1	-1.1

Allikas: <http://www.fao.org/3/a-i6198e.pdf>

FAO: Maailma õlikultuuride turu väljavaated

Maailma Toidu ja Põllumajanduse Organisatsiooni FAO oktoobris avaldatud maailma toiduturu ülevaates toodud esialgne 2016/17 prognoos lubab suhteliselt tasakaalustatud nõudmise ja pakkumise vahetada nii šroti, koogi kui õli osas. Eeldatakse, et õli ja sööda tootmine on tänu sojaoale ning palmiõlile maailmas taastumas. Ka nõudlus peaks vähehaaval kasvama.

Kui 2015/16 aasta õlikultuuride turg kujunes küllaltki pingeliseks, siis 2016/17 aasta töötab kujuneda nii nõudmise kui pakkumise osas märksa tasakaalustatumaks. See puudub nii šroti/kooki kui õlisid/rasvu. Tänavune õliseemnete toodang peaks varasema perioodiga võrreldes täielikult taastuma, võimalik on ka rekordsaakideni jõudmine. Toodangu kasvu veab sojauba, ka teiste õlikultuuride osas võib oodata teatud kasvu, seevastu raps jääb ilmselt samale tasemele või koguni langeb pisut.

Sojaoa toodangu kasv koondub valdavalt USA-sse, kus oodatakse rekordilist saaki. Lõuna-Ameerikas peaks sojaoa toodangu kasv jääma suhteliselt tagasihoidlikuks, talunikud on hakanud soja asemel enam kasvatama alternatiivseid kultuure.

Hiinas ja Indias peaksid tootmismahud, mis viimastel aastatel olid langes, hakkama taas kasvama. Kagu-Aasia, kus 2015/16 majandusaastal kannatati suurte looduskahjude all, palmiõli toodang on taas tõusuteel.

Tuginedes prognoosidele võib eeldada nii šroti/kookide kui õli osas rekord aastat. Jämedalt võetuna peaksid nii tootmisvõimsus ja nõudlus olema tasakaalus, seda nii šroti/kooki kui õli/rasva osas. Laovarud peaksid püsima eelmise aasta tasemel.

Palmiõli osas eeldatakse nõulust pisut ületavat tootmismahute, mis tähendab väikest varude vähenemist maailmas. Kui laovarud tervikuna vähenevad, siis peamiste eks-

portööride laovarude mahtu eeldatakse kasvavat. Õlide ja rasvade osas oodatakse võrreldes eelmise aastaga märksa kiiremat kasvu, sellele aitab tublisti kaasa palmiõli tootmismahude taastumine Indoneesias ja Malaisias. Šroti turg jääb vähemaktiivseks, võimalik on vaid tagasihoidlik kasv, põhjuseks Hiina vähenenud nõudlus. Õli ja šroti, mille hinnad hakkasid aasta alguses tõusma, hinnad muutusid juunis ebastabiilseks. Lähikuudel peaks selgeks saama millises suunas hinnad liikuma hakkavad, peamiseks hindade mõjutajaks on Lõuna-Ameerika ja Kagu-Aasia turud.

Õlikultuuride toodang ja kaubandus mln t	2014/15	2015/16 hinnang	2016/17 prognoos	2016/17 vs 2015/16 (%)
Õlikultuurid kokku				
Toodang	549	534.1	556.9	4.3
Õli ja rasvad				
Toodang	210.8	207.3	216.5	4.4
Tarned	247.3	246.3	250.5	1.7
Utiliseeritud	206.2	211.2	217.3	2.9
Müüdüd vabaturul	114.3	115.8	119.4	3.1
Ladustatud %	18.6	16.3	15.6	
Peamiste eksportööride laovarud (%)	10.7	9.7	10.0	
Srott ja kook				
Toodang	141.1	137.9	143.9	4.4
Tarned	162.6	164.1	168.1	2.4
Utiliseeritud	133.4	139.1	144.0	3.5
Müüdüd vabaturul	86.7	90.5	93.5	3.3

Allikas: <http://www.fao.org/3/a-i6198e.pdf>

FAO: Maailma lihaturu väljavaated

Maailma lihatoodang peaks 2016. aastal püsima 320 mln tonni piires, märgitakse Maailma Toidu ja Põllumajanduse Organisatsiooni FAO oktoobris avaldatud maailma toiduturu ülevaates. Kui paljudes riikides toodang kasvab, siis Hiinas ja Austraalias eeldatakse seda langevat. Maailma liha-kaubanduse maht on taastumas, aastaseks juurdekasvuks oodatakse 31,1 mln tonni ehk 4,4%.

Maailma lihaturgu oodatakse stagneeruvat, aastaseks kasvuks oodatakse 2016. aastal nappi 0,2% ning kogutoodanguks 319,8 mln tonni. Siia hulka on arvestatud nii punane kui valge liha. Vaatamata olematu le kasvule oodatakse nii USA-s, EL-s, Brasiilias, Indias, Mehhikos, Kanadas ning Venemaal korraliku kasvu. Vastukaaluks langeb toodang Hiinas ja Austraalias. Kui viimase kahe langus maha arvata, kasvab lihatoodang ülejäänud regioonides 1,4%.

Kuigi kogutoodang kasvab vaid pisut, oodatakse maailmaturul 2016. aastal turustatud liha koguste kasvu. Eeldatav 31,1 mln tonni kõik lihaliigid kokku annab aastaseks kasvuks 4,4%. Kui maailma lihaturg langeb 2015. aastal, siis tänavu on turg taastumas, tõi liigiti on kasv erinev. Enim kasvab sealihaga turumaht 4,4% annab kokku 8,0 mln tonni. Linnu-

liha kasvab ootuspäraselt 4,4% kasv annab kokku kahe aasta taguse koguse 12,7 mln tonni, veiseliha kasvab vaid 0,3% jäädes siiski alla 2014. aasta tasemele. Ainus langeja on lambaliha - 2,8% annab küll languseks vaid 0,1 mln tonni, kuid turustatud koguseks ainult 0,9 mln tonni.

Liha importi eeldatakse kasvavat Hiinas, Jaapanis, LAV-is, Tšiilis, Koreas, Mehhikos, EL-s, Iraagis, Filipiinidel, Vietnamis, Araabia Ühendemiraatides ja Venemaal. Väheneva impordi tulemusena arvatakse kodumaist toodangut kasvatavat USA-d, Kanadat, isegi Angola import peaks vähenema. Maailma eksporditurgudel valitsevad Brasiilia ja EL, järgnevad USA ja Kanada. Ekspordi osakaal peaks kasvama veel Valgevenes, Tais, Venemaal, Paraguais, Mehhikos ja Ukrainas. Kõrvuti kasvavate eksporditurgudega võib oodata ekspordi langust Austraalias, Hiinas, Türgis, LAV-s, Uus-Meremaal, Argenti-

nas ja Indias.

2016. aasta esimesel kolmel kuul püsis FAO lihahinna indeks suhteliselt madalal 146 punkti tasemel, aprillist septembrini hakkas indeks tõusma, kerkides oktoobriks 17,7 punkti ehk 12,1% ja saavutades 163,5 punkti taseme. Jaanuarist septembrini tõusis FAO lihahinna indeks keskmiselt 12,6%, kõige tagasihoidlikum hinnatõus jäi veiseliha osaks, vaid 4,3%, ülejäänud lihaliikide osaks jäi keskmiselt 18,%. Sealihaga tarnetele ning selle hinnale avaldab mõju eelkõige vähenenud nõudlus EL-s, lambaliha puhul mõjutab hinda eelkõige kasvav nõudlus Okeaanias. Oodatult mõjutab linnaliha tarnet ja hinda jätkuvalt nõudlus Aasia turul. Veiseliha maailmaturu hinda mõjutab seevastu eelkõige USA toodangu taastumine, mis toob kaasa sisseveo vähenemise riiki ning sellest tulenevalt aeglasemalt kasvava veiseliha hinna.

Lihatoodang ja kaubandus mln t	2014	2015 <i>esialgne</i>	2016 <i>prognoos</i>	% 2016/2015
Kogutoodang	315.4	319.2	319.8	0.2
Veiseliha	68.0	67.6	67.8	0.3
Linnuliha	111.0	114.8	115.8	0.9
Sealiha	116.9	117.2	116.5	-0.6
Lambaliha	13.9	14.0	14.1	0.6
Müüdüd turul	30.7	29.8	31.1	4.4
Veiseliha	9.6	9.1	9.1	0.3
Linnuliha	12.7	12.2	12.7	4.4
Sealiha	7.1	7.2	8.0	10.8
Lambaliha	1.0	1.0	0.9	-2.8

Allikas: <http://www.fao.org/3/a-i6198e.pdf>

FAO: Maailma piimaturu väljavaated

Piimatoodete, mille tarned rahvusvahelisele turule on vähenenud, hinnad näitavad alates maist kasvutendentsi, märgitakse Maailma Toidu ja Põllumajanduse Organisatsiooni FAO maailma toiduturu ülevaates. Maailma piimatoodang peaks 2016. aastal tervikuna kasvama. Seda vaatamata ebasoodsatest ilmastikuoludest ning langenud kokkuostuhindadest tingitud tootmise vähenemisele osades riikides.

Tänavu oodatakse 1,1% piimatoodangu kasvu, kogutoodangu maht peaks jõudma 817 mln tonnini. Arvestust peetakse piima ekvivalendis ehk siis lisaks toorpiimale piimatooteid arvestatuna toorpiimaks. Toodang kasvab eelkõige Aasias, Põhja- ja Kesk-Ameerikas. Euroopas ja Aafrikas oodatakse seisakut ning Okeaanias ning Lõuna-Ameerikas tootmisemahtude langust.

EL liigse eksporttoodangu turult kõrvaldamine annab alust prognoosida 2016. aasta teises pooles väiksemat aktiivsust turul ning teatavat hindade taastumist. Maailmaturul kaubeldud piimatoodete kogused jäävad viimaste aastatega sarnasse suurusjärku ehk siis 72 mln tonni piirimaile piima ekvivalendis. Kui vahemikus 2009-2014 kasvab piimaturu maht 6%, siis alates 2015. aastast on kasv olnud vägagi tagasihoidlik. Vabaturul kaubeldavate piimatoodete mahtude pidurdumist tingib eelkõige Hiina nõudluse vähenemine, samuti Venemaa embargo peamiste piimatootjate toodete impordile 2015 aastal. Tänavu loodetakse Hiina, võimalik ka Venemaa ostude teatavat taastumist, kasvu nähakse eelkõige Brasiilia, USA ja Mehhiko suunal. Kasva-

vad turud peaksid tasakaalustama impordi langust Venetsueela, Alžeeria, Araabia Ühendemiraatide, Niigeeria, Sinapuri, malaisia, Vietnami ja Tai turgudele.

Kui kauplemine juustu ja võiga peaks elavduma, siis piimapulbrite osas oodatakse käibe langust. Peamiselt kasvatavad oma turuosa EL, Uus-Meremaa, Valgevene ja Uruguai eksportöörid. Kuigi USA, Brasiilia ja Argentiina impordile ennustatakse kasvu, siis nende eksport töötab langeda. USA-s prognoositakse küll piimatoodangu kasvu, kuid ekspordi languse taga nähakse juba mõnda aega tugevnevat dollarit. Austraalia ja Šveitsi ekspordi eeldatakse püsivat samal tasemel. Kuigi EL ekspordi osas nähakse tõusu, siis selle tempot nähakse languses, põhjuseks tänavused suured interventsiooniostud.

Maailma piimandus mln tonni ekvivalent	2014	2015 <i>esialgne</i>	2016 <i>prognoos</i>	2016/2015 (%)
Piima kogutoodang	793.7	808.7	817.2	1.1
Müüdüd vabaturul	72.0	72.1	72.3	0.4

Allikas: <http://www.fao.org/3/a-i6198e.pdf>

Eucolait: Miks levib piimatoodete kohustuslik päritolumärgistus EL liikmesriikides ning kui kaugele sellega minnakse?

Päritolumärgistus on Euroopa Liidus olnud kuum teema viimase kümne aasta jooksul. 2011. aastal lõppesid maratonläbirääkimised toidualase info esitamisest toote pakendil kompromissiga, mille järgi päritolu märkimine jääb põhimõtteliselt vabatahtlikuks (v.a. juhul, kui päritolu mitte märkimine eksitaks tarbijat), kuid Komisjon koostab raporti teatud toodete (sh piimatooded) päritolu märkimise teostatavusest, maksumusest jne.

Hilinemisega valminud Komisjoni raport sedastas ootuspäraselt, et päritolu märkimisega seotud kulud on oluliselt suuremad, kui sellest tulenev kasu ning vabatahtlikkuse põhimõte peab jätkuma. Europarlamendi poolt omakorda tehtud raport esitas eelnenule küll väljakutse, kuid ei muutnud senist suunda. Tüdinud EL tasandi tegevusetusest ning kasutades kriisi põllumajandussektoris ettekäändena asusid mitmed liikmesriigid oma märgistamisplaanide väljatöötamist. Vastupidiselt varasemale ajale, mil Euroopa Komisjon alati sellised kavatsused ilma eranditeta blokeeris, paistab praegu, et poliitilised prioriteedid võivad EL siseturu pühaduse üles kaaluda.

Komisjoni otsus mitte vastu seista Prantsusmaa dekreedile piima kui

koostisaine päritolu märkimiseks on EL piimakauplejate organisatsiooni Eucolait hinnangul seetõttu täiesti laastav, et tähistab esimest sammu EL piimatoodete siseturu lammutamisel. Dekreedi selge eesmärk on vähendada teistest liikmesriikidest pärit piima kasutamist Prantsusmaal toodetavates piimatoodetes. See ei ole kooskõlas ei kaupade vaba liikumise põhimõttega ega ka tarbija teavitamise määrusega, mis lubab rahvuslikke reegleid ainult väga rangete kriteeriumide alusel. Tõsiasi, et dekreeti esitletakse kaheaastase prooviperioodina, ei muuda sellele antud hinnangut mitte kuidagi. Et dekreet kehtima lubati, näitab, et otsus on selgelt poliitiline; seda enam, et dekreeti ette valmistamise ajal valitsenud piimandusturu olukord on praegu kiirelt paranemas. Üht-teist negatiivset on öelda ka protseduuri läbipaistvuse ja sellest teavitamise kohta – dekreeti kohta ei ilmunud ühtki saavutusest juubeldavat pressiteadet.

Lisaks katastroofilisele mõjule, mida dekreet omab Prantsusmaa piimakaubandusele teiste liikmesriikidega, on murettekitav ka selle lumepalliefekt. Itaalia, Kreeka ja Leedu on samuti esitanud Komisjonile kinnitamiseks oma rahvuslikud päritolumärgistuse plaanid – seni küll edutult, kuid nõudega viia sisse parandused Prantsusmaa eeskujul. Trendi järgivad ka

teised liikmesriigid ning ilmselt sellele veel peatset lõppu ei saabu.

Euroopa Komisjon kui EL aluslepingute täitmise jälgija peaks keelduma edasistest kohustusliku päritolumärgistuse pilootprogrammidest vaatamata sellele, kas need määratakse piiratud ajaks või kas need sisalduvad vastastikkuse tunnustamise nõuet või mitte. Kohustusliku päritolumärgistuse eesmärk on alati luua eelised kodumaisele toodangule piirates liikmesriikide vahelist kaubandust. Sama kehtib ka sellistele algatustele nagu Rumeenia toiduainetega kauplemise seadus, mis kohustab jaemüüjaid tegema hankeid kohalikele tootjatele. Kohustuslikust päritolumärgistamisest EL tasandil loobuti peale pikaajalist seadusandlikku protsessi ning seda olulisel põhjusel. Miks peaksid nüüd liikmesriigid eraldi saama vastupidist otsustada? See valik on senisest isegi halvem, sest lisaks märgistuse kohustuslikuks muutmisele ei oleks reeglid harmoniseeritud.

Lõpetuseks, edasiste dekreetide hindamine tuleks peatada niikauaks, kui Prantsusmaa eksperimendi ning võimalike seadusandlike väljakutsete tulemused on selgunud. Kuid kas on võimalik blokeerida, kasvõi ajutiselt, uusi meetmeid, mis sarnanevad Prantsuse omadega? Kahjuks tuleb meil selle teemaga ilmselt ka veel järgmised 10 aastat tegeleda.

Piima rahvuslik päritolumärgistus kogub tuure

Soome liitus hiljuti nende liikmesriikidega, kes soovivad kasutada kohustuslikku päritolumärgistust piimale koostisainena erinevates piimatoodetes. Eelnõu kohaselt on meede väga sarnane Prantsusmaal, Itaalias jm kasutusele tulevate meetmetega.

Soome eelnõu kehtestab, et päritolumaaks märgitakse maa, kus toimub lüpsmine või juhul, kui piim tuleb mitmest kohast, siis märgitakse „kogumispunkt“ toote pakendile päritolumaana. Juhul, kui piim kogutakse mitmest erinevast liikmesriigist, võib pakendile märkida „mitmed EL liikmesriigid“ või „mitmed mitte-EL riigid“. Märgistust ei kohaldata toodetel, mida turustatakse

ametlikult teistes EL liikmesriikides ning seetõttu mõjutab märgistamisnõue ainult Soome piimatootlejaid.

Lisaks ülalnimetatud eelnõu käsitlemisele on Komisjon määranud vastamistähtaja Leedu ja Itaalia ametiasutustele 13. oktoobriks. Portugali eelnõu saatus otsustatakse 27. oktoobril ning Kreeka peab ootama oma aega kuni detsembri alguseni.

Euroopa Parlament kiitis heaks Pariisi kliimakokkuleppe ratifitseerimise

PARIS2015
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE
COP21·CMP11

Euroopa Parlamendi otsusega ületati viimane takistus Pariisi kliimakokkuleppe ratifitseerimiseks. Kokkuleppe heakskiitmise juures viibisid teiste hulgas Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker, ÜRO peasekretär Ban Ki-moon ja COP21 eesistuja Ségolène Royal. Poliitiline protsess Euroopa Liidus kokkuleppe ratifitseerimiseks on lõpule jõudnud.

President Jean-Claude Juncker üt-

les seoses sellega järgmist: „Täna muutis Euroopa Liit kliimaeesmärgid kliimameetmeteks. Pariisi kokkuleppe on ainulaadne ning ilma Euroopa Liiduta ei oleks seda võimalik jõustada. Täna otsusega näitasime taas oma juhtpositsiooni ja tõendasime, et koos tegutsedes on Euroopa Liit võimeline tulemusi saavutama.“

Energialiidu eest vastutav asepresident Maroš Šefčovič sõnas: „Euroopa Parlament on võtnud kuulda rahva häält. Euroopa Liit juba rakendab oma kohustusi seoses Pariisi kokkuleppega, kuid tänane

ratifitseerimisotsus käivitab kokkuleppe rakendamise ülejäänud maailmas.“

Seni on Pariisi kokkuleppe ratifitseerinud 62 osalist, kelle arvele langeb ligikaudu 52% maailma koguheitest. Kokkuleppe jõustub 30 päeva pärast seda, kui selle on ratifitseerinud vähemalt 55 osalist, kelle heide moodustab vähemalt 55% maailma koguheitest. ELi-poolne ratifitseerimine ja ratifitseerimiskirja hoiule võtmine tähendab seda, et 55% piir ületatakse ning Pariisi kokkuleppe jõustub.

EL on kliimamuutustega võitlemisel eestvedaja ning mängis otsustavat rolli kõrgete eesmärkide püstitamisel, mis võimaldas Pariisi kokkuleppe möödunud aasta detsembris vastu võtta. Euroopa Komisjon on juba tulnud välja õigusaktiitepanekutega, et täita ELi kohustust vähendada 2030. aastaks Euroopa Liidus heitkoguseid vähemalt 40%.

Edasised sammud. Täna Euroopa Parlamendi heakskiidule saab nõukogu otsuse ametlikult vastu võtta. ELi iga liikmesriik ratifitseerib Pariisi kokkuleppe ka eraldi vastavalt oma parlamentaarsele korrale.

Eurosaadikud ei toeta Komisjoni plaani viie GMO-toote tunnustamiseks

Euroopa Parlament hääletas 6. oktoobril Euroopa Komisjoni plaani vastu autoriseerida viis uut GMO toodet: maisiliinid Bt11, 1507 ja MON810 ning glüfosaadi-resistentne puuvill. Saadikud muretsevad, et maisisordid Bt11 ja 1507 võivad kahjustada liblikaid ja koisid. Küsimärgi alla seati ka Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) kontseptsioon „sihtgruppi mitte kuuluvate liblikaliste aktsepteeritavast suremuse määrast“.

EFSA hinnang MON810 maisi kohta sisaldab ebapiisavalt andmeid, ütlesid eurosaadikud. Nad märkisid ka, et võimalik ristsaastumine, mille võib tekitada *Bacillus thuringiensis*’t edasi kandev invasiivne taim, kujutab endast olulist riski farmeritele ja keskkonnale.

Maisi MON810 ja GMO-puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913 (DAS-24236-5×DAS-21023-5×MON-88913-8) puhul märkisid europarlamenti liikmed, et praegu on need Komisjoni poolt tunnustatud, kuid seda ei ole toetanud liikmesriikide komiteed. Algselt oli

mõeldud selline protseduuri käik erandina, kuid paistab olevat kujunenud normiks.

2015. aasta oktoobris lükkas Europarlament tagasi seaduseelnõu, mis võimaldaks igal liikmesriigil eraldi keelata või lubada EL-s tunnustatud GMO toidu või loomasööda müügi ja kasutamise. Saadikute arvates võinuks selline seadus praktikas mitte tööle hakata või siis viinuks piirikontrollide taastamiseni GMO-d pooldavate ja vastaste riikide vahel. Saadikud kutsusid Komisjoni üles uut seadusettepanekut koostama.

EL ohutusreeglid toiduga kontaktis olevate materjalide kohta peaksid olema karmimad

Europarlamendi saadikud võtsid 6. oktoobril vastu mitte-siduva resolutsiooni, mille kohaselt EL-ülesed ohutusreeglid peaksid kehtima senisest rohkemate materjalide kohta, millel on toiduga otsene kokkupuude, nagu näiteks pakendid, köögi-tarbed ja lauanõud. Mõned neist materjalidest, nt plastik ja keraamika, on läbinud põhjalikud testid inimese tervisele ohutuse seisukohalt; teised aga, sh mitmesugused lakid, katted, tindid ja liimid, on veel põhjalikult testimata.

“Sel viisil saame tagada, et toiduga otseses kontaktis olevad materjalid

oleksid ohutud. Praegu kehtiv määrus käsitleb 17 ainet, kuid ainult neli neist on praegusel hetkel EL tasemel harmoniseeritud. Ülejäänutega peavad liikmesriigid ise tegelema,” rääkis raportöör Christel Schaldemose (S&D, Taani). Raport kinnitati 559 poolt- ja 31 vastuhäälega, erapoole-tuid oli 26.

„Puuduolev harmoniseerimine põhjustab probleeme nii tarbijatele, ettevõtetele, kui ka ametiasutustele. Reaalselt tähendab see, et ühisturg ei ole ühisturg: mõnedes riikides on kõrged, teistes jällegi madalad standardid. Teame paljude uuringute põhjal, et pakendites sisalduvad ained põhjustavad terviseprobleeme. Seetõttu peaks EL olemasoleva seadusandluse üle vaatama. Toiduohutus tähendab üht ja sedasama terves

EL-s,” lisas ta.

Kemikaalid, mis satuvad toiduga kontaktis olevatest materjalidest toidu sisse, ohustavad inimeste tervist või muudavad toiduainete koostist, leiavad eurosaadikud. Ainult neli 17-st EL poolt üles loetud toiduga kokku puutuvatest materjalidest on kaetud EL seadusandluses ette nähtud ohutusmeetmetega: plastik, keraamika, regenereeritud tselluloos ning „aktiivsed ja intelligentsed materjalid“. Euroopa Komisjon peaks seadma esmatähtsaks spetsiaalsete ohutusmeetmete koostamise ka paberi, papi, lakkide ja katete, metallide ja sulamite, trükivärvide ja liimide kohta, ütlevad Europarlamendi liikmed.

Europarlamendi saadikud soovivad transrasvhapete vähendamist toidus

EL peaks kehtestama kohustuslikud piirmäärad tööstuslikult toodetud transrasvhapetele, mida on seostatud südame-veresoonkonnahäiguste, viljatuse, Alzheimeri tõve, diabeedi ja ülekaalulisuse riski suurenemisega, öeldakse 26. oktoobril vastu võetud Euroopa Parlamendi resolutsioonis.

Euroopa Parlamendi saadikute arva-

tes näitab asjaolu, et vaid üks kolmest tarbijast ELis teab transrasvhapetest, et pakendile märkimise meetmed üksi, kui need kehtestada, ei ole piisavad. Transrasvhapete sisaldust puudutava teabe lisamine pakenditele on oluline, kuid vajalikud on ka kohustuslikud piirmäärad, leiavad saadikud.

Euroopa Komisjon peaks seetõttu tegema ettepaneku ELi piirmäära kehtestamiseks tööstuslike transrasvade sisalduse kohta kõigis toidu-

ainetes. Saadikud loodavad, et seda tehakse kahe aasta jooksul.

Transrasvhappeid kasutatakse rohkem odavates toiduainetes, mis tähendab, et madalama sissetulekuga inimesed on kõige vähem kaitsitud kõrge transrasvhapete sisaldusega toiduainete eest. See omakorda põhjustab tervisealase ebavõrdsuse suurenemist.

Loe resolutsiooni siit: <https://goo.gl/Kfmw67>

EESTI PÕLLUMAJANDUS-KAUBANDUSKODA

J. Vilmsi 53g
10147 Tallinn
Telefon: 600 9349
Faks: 600 9350
E-post: info@epkk.ee
<http://www.epkk.ee>

Lehe väljaandmist toetab:

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse